

	T.C. NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ Ağız ve Diş Sağlığı Uygulama ve Araştırma Merkezi	Doküman Kodu	AY.PR.01
		Yayın Tarihi	02.09.2024
		Revizyon Tarihi	00
		Revizyon No	00
		Sayfa No	1/17

ATIK YÖNETİMİ PROSEDÜRÜ

1. AMAÇ

NEVÜ Ağız ve Diş Sağlığı Uygulama ve Araştırma Merkezimizde üretilen tüm atık çeşitlerinin ayrıştırılması, miktarının azaltılması, uygun olarak toplanması, taşınması, geçici depolanması, ilgili birimlere teslimi ve gerekli temizlik ve dezenfeksiyon kurallarına uyulmasının sağlanmasıdır.

2. KAPSAM

NEVÜ Ağız ve Diş Sağlığı Uygulama ve Araştırma Merkezimizin tüm birimleri ve çalışanları.

3. TANIMLAR

- 3.1. Tıbbi Atık:** Özel işlem görmek üzere kliniklerde, yataklı servislerde, ameliyathaneler gibi birimlerde oluşan atıklar ile kullanılmış ilaç, tıbbi malzeme, ameliyat ve tedavi gibi sağlıkla ilgili işlemler sırasında oluşan atıkları.
- 3.2. Tehlikeli Atık:** Sanayide ve çeşitli üretim tesislerinde ortaya çıkan, insan ve çevre sağlığına zarar verecek nitelikte olan atıkları.
- 3.3. Patolojik Atıklar:** Doku, organ, insan fetüsü, hayvan cesetleri, kan ve vücut artıkları vb. atıkları
- 3.4. Enfekte Atıklar:** Hastalık etkenleri bulaşmış veya bulaşması muhtemel her türlü; insan doku ve organları, idrar kapları, kan veya plasenta bulaşmış atıkları, bakteri kültürleri, enfeksiyon hastalıkları, bakteri ve virus tutucu hava filtreleri, dışkı ve bunlara bulaşmış eşyalar, karantinadaki hasta atıkları vb.
- 3.5. Kimyasal Atıklar:** Temizlik, dezenfeksiyon, diagnostik ve deneysel çalışmalardan sonra artan katı, sıvı ve gaz kimyasal atıkları
- 3.6. Radyoaktif Atıklar:** Vücut doku ve sıvılarının invitro analizleri, vücut ve organ görüntülemesi, tümör lokalizasyonu veya tedavi amacıyla, çeşitli araştırmalarda kullanılan katı, sıvı ve gaz atıkları
- 3.7. Farmasötik Atıklar:** NEVÜ Ağız ve Diş Sağlığı Uygulama ve Araştırma Merkezimizde kullanılan, artmış veya günügeçmiş her türlü ilaç vb. maddeleri,
- 3.8. Kesici-Delici Aletler:** Kesiğe neden olan veya yara açan kesici veya delici cisimleri
- 3.9. Basınçlı Kaplar:** Flakonlar, anestezi gazların depolandığı basınçlı tüpleri
- 3.10. Evsel Nitelikteki Atıklar:** Ünitelerden atılan ancak enfekte olmamış; mutfak atığı, bahçe atığı, büro atığı, ambalaj malzemeleri, şişe vb. maddelerden oluşan atıkları.
- 3.11. Geri Kazanılabilen Atıklar:** Kontamine olmamış plastik, metal ve kağıt atıkları, ifade eder

4. SORUMLULAR

Üst Yönetim, Enfeksiyon Kontrol Komitesi, Enfeksiyon Kontrol Hemşiresi, Hasta Çalışan Güvenliği Komitesi Tüm Birim Çalışanları

5. FAALİYET AKIŞI

- 5.1.** Atıklar çeşitlerine göre aşağıda belirtilen ekipmanlarda toplanır.
- 5.1.2.** Tıbbi atıklar, evsel nitelikteki atıklar ve geri kazanılabilen atıkların toplanmasında farklı renkli torbalar kullanılmalıdır.
- 5.1.3.** Evsel nitelikteki atıklar, tıbbi atıklardan ayrı olarak siyah torbalarda toplanmalı ve ayrı olarak geçici depolanmalıdır.
- 5.1.4.** Geri kazanılabilen atıklar mavi torbalarda toplanmalıdır.
- 5.1.5.** Tıbbi atıklar, bu iş için eğitilmiş personel tarafından diğer atıklardan ayrı olarak sızdırmaz, taşınmaya dayanıklı, en az 150 mikron kalınlığında, üzerinde uluslararası tıbbi atık amblemi ve 'TIBBİ ATIK' yazısı bulunan kırmızı renkli plastik torbalarda toplanmalıdır.
- 5.1.6.** Torbaların hacmi emniyetle taşınabilecek boyutta olmalı, ağzı sıkıca kapatılmalı, gerekiyorsa sızmaları önleyecek şekilde iç içe iki torba kullanılmalıdır.

	T.C. NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ Ağız ve Diş Sağlığı Uygulama ve Araştırma Merkezi	Doküman Kodu	AY.PR.01
		Yayın Tarihi	02.09.2024
		Revizyon Tarihi	00
		Revizyon No	00
		Sayfa No	2/17

ATIK YÖNETİMİ PROSEDÜRÜ

5.2. Atıkların Kaynağı, Miktarı ve Türleri

5.2.1. Atık Çeşitleri

A- GENEL ATIKLAR	B- AMBALAJ ATIKLAR
Sağlıklı insanların bulunduğu kısımlar, ilk yardım alanları, idari birimler, temizlik hizmetleri, mutfaklar, ambar ve atölyelerden gelen atıklar: B,C,D,E,F ve G gruplarında anılanlar hariç, laboratuvarlardan kaynaklanan tüm atıklar.	Tüm idari birimler, mutfak, ambar, atölye v.s.'den kaynaklanan tekrar kullanılabilir, geri kazanılabilir atıklar: ➤ kağıtkarton ➤ mukavva ➤ plastic ➤ cam ➤ metal v.b.

5.1.2 Tıbbi Atıklar

C- ENFEKSİYÖZ	D- PATOLOJİK	E- KESİCİ – DELİCİ ATIKLAR

	T.C. NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ Ağız ve Diş Sağlığı Uygulama ve Araştırma Merkezi	Doküman Kodu	AY.PR.01
		Yayın Tarihi	02.09.2024
		Revizyon Tarihi	00
		Revizyon No	00
		Sayfa No	3/17
ATIK YÖNETİMİ PROSEDÜRÜ			

Enfeksiyöz ajanların yayılımını önlemek için taşınması ve imhası özel uygulama gerektiren atıklar: Başlıca kaynaklar; Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Laboratuvarı ve Ağız ve Diş Sağlığı Laboratuvarı Mikrobiyolojik Atıkları ✓ Kültür ve stoklar ✓ Serolojik atıklar ✓ Diğer kontamine laboratuvar atıkları ✓ Kan, kan ürünleri ve bunlarla kontamine olmuş nesneler	Anatomik atık dokular	Batma, delme sıyrık ve yaralanmalara neden olabilecek atıklar: ✓ enjektör iğnesi ✓ iğne içeren diğer kesiciler ✓ bistüri ✓ lam-lamel ✓ kırılmış diğer cam v.b

5.1.3.Tehlikeli Atıklar

F- TEHLİKELİ ATIKLAR
Fiziksel veya kimyasal özelliklerinden dolayı ya da yasal nedenler dolayısıyla ile özel işleme tabi olacak atıklar ✓ Atık Piller ✓ Florasan lambalar ✓ Atık ilaçlar ✓ Amalgam atıklar ✓ Bitmiş, doldurulmayacak olan tonörler. ✓ Boş dezenfektan, batikon kapları. ✓ Basınçlı kaplar, ağır metal içeren atıklar.

5.2.2. Tıbbi Atık (enfekte atık): Hastalık etkeniyle bulaşmış ve bulaşması muhtemel her türlü atık tıbbi atık grubuna girer.

5.3. Merkezimizde Oluşan Tıbbi Atık Çeşitleri

- ◆ Cerrahi işlemlerde kullanılan malzemeler
- ◆ İzolasyon atıkları
- ◆ Kullanılmış eldiven
- ◆ Gayta, idrar, balgam kapları ve bunlarla bulaşmış eşyalar
- ◆ Bulaşıcı hastalığı olan hastaların odalarından çıkan atıklar, hasta ile temas etmiş yemek atıkları
- ◆ Kontamine araç ve gereçler (tüm kesiciler, enjektör, bisturi, sonda, sargı, bandaj ampuller vb)
- ◆ Kan ve kan ürünleri
- ◆ Sekresyon ve çıktılar
- ◆ Kullanılmış pansuman malzemeleri
- ◆ Enfekte olmuş koruyucu ekipmanlar (kumaş, önlük, eldiven vb.)

5.3.1. Genel Atıklar

Evsel ve geri dönüşüm atıklarıdır.

	T.C.	Doküman Kodu	AY.PR.01
	NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ	Yayın Tarihi	02.09.2024
	Ağız ve Diş Sağlığı Uygulama ve Araştırma Merkezi	Revizyon Tarihi	00
	ATIK YÖNETİMİ PROSEDÜRÜ	Revizyon No	00
		Sayfa No	4/17

a. Evsel Atıklar: Enfekte olmayan atıklardır. İdare binası atıkları, büro atıkları, mutfak atıkları, bahçe atıkları, enfekte olmayan tıbbi atıklar, enfekte olmayan hastaların muayene edildiği birim atıkları bu gruba girer.

b. Geri Dönüşüm Atıkları:

◆ **Geri Kazanılabilen Kağıt Atıklar:** Tıbbi malzeme ambalajlanmasında kullanılabilen kağıtlar (ilaç kutuları enjektör dış ambalajı vb.) karton kutular, tüm kağıt vb. ürünler bu gruba girer.

◆ **Cam Atıklar:** Enfekte ve tehlikeli olmayan tüm cam çeşitleri. (İçecek atıkları, kırılmış pencere camları vb.)

◆ **Plastik Atıklar:** Enfekte ve tehlikeli atık bulaşı olmayan tüm plastik atıklar.

◆ **Tehlikeli Atıklar:** Fiziksel veya kimyasal özelliklerinden ya da yasal nedenler dolayısıyla özel işleme tabi olacak atıklar bu gruba girer.

5.5. Merkezimizdeki Tehlikeli Atık Çeşitleri

5.5.1. Organik Kimyasallar

◆ Yerlerin temizlenmesinde kullanılan dezenfektan ve temizlik çözeltilerinde bulunan fenol-bazlı kimyasallar ile çamaşırhane ve atölyelerde kullanılan etilen (perkloretillenler) bileşikler;

◆ Vakum pompa yağları,

◆ Böcek ve kemirgenlere karşı kullanılan ilaçlar.

5.5.2. İnorganik Kimyasallar

◆ Atıklar esas olarak asit ve alkalilerden (bazlardan) oluşurlar. (Ör : İ Sülfürik, hidroklorik, nitrik ve kromik asitler, sodyum hidroksit ve amonyak çözeltileri gibi). Bunlar potasyum permanganat (KMnO₄) ve maddeleri de içerirler

5.5.2. Yüksek Miktarda Ağır Metaller İçeren Atıklar

◆ Tedavi, tanı veya deneysel araştırmalar gibi tıbbi alanlarda kullanılan termometre, tansiyon ölçme aleti ve radyasyondan korunma amaçlı paneller gibi alet ve ekipmanların içinde veya bünyesinde bulunan cıva, kadmiyum, kurşun içeren atıkları

5.5.3. Diğer

◆ Jeller,

◆ Yağlar

◆ Kurşun siperler

◆ Boya ve temizleme ürünleri atıkları

◆ Neon cıva buharlı, yüksek sodyum basınçlı metal halinde lambalar

◆ Cıva ve cıva içeren parçalar (termometreler)

◆ Bilgisayar, monitör ve parçaları

5.5.4. Farmasötik Atıklar

◆ NEVÜ Ağız ve Diş Sağlığı Uygulama ve Araştırma Merkezimizde kullanılan günü geçmiş veya bozulmuş ilaç ve tıbbi maddeler

5.5.5. Basınçlı Konteynırlar

◆ Günümüzde pek çok değişik tip ve bileşimdeki gaz tıbbi faaliyetler için kullanılmaktadır. (Oksijen Tüpleri, spreyler, vb.)

5.6. Atıkların Kaynağında Ayrıştırılması

	T.C. NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ Ağız ve Diş Sağlığı Uygulama ve Araştırma Merkezi	Doküman Kodu	AY.PR.01
		Yayın Tarihi	02.09.2024
		Revizyon Tarihi	00
		Revizyon No	00
		Sayfa No	5/17

ATIK YÖNETİMİ PROSEDÜRÜ

5.6.1. Atıklar aşağıdaki tabloda belirtildiği şekilde üretildiği birimlerde uygun şekilde ayrıştırılırlar.

ATIK GÖRSELİ	ATIK ÇEŞİDİ	İÇERİĞİ
	KIRMIZI TORBA (TIBBİ ATIKLAR)	✓ Enjektörlerler (ucu çıkarıldıktan sonra) ✓ Kesici-delici aletler (kesici delici atık kutusunda toplanır. Kırmızı poşetlere atılır) ✓ Kullanılmış eldiven, maske, tek kullanımlık diş hekimi önlükleri, hasta önlüğü ve bardağı ✓ İnsan patolojik atıkları, Kan ve kan ürünleri, sekresyon ve çıkartılarla kontamine olan malzemeler.
	SİYAH TORBA (Eysel nitelikli atıklar)	✓ İdare binası atıkları ✓ Büro atıkları ✓ Mutfak atığı ✓ Bahçe atığı
	SIZDIRMAZ BİDONLAR	✓ Tehlikeli Atıklar
	MAVİ TORBA (Eysel nitelikli geri dönüşen atıklar)	✓ Geri kazanılabilen atıklar (pet şişe, karton kutular, cam, vs.) ✓ Tıbbi malzeme ambalajlanmasında kullanılan kağıtlar (enjektör, eldiven kutuları gibi)
	GERİ DÖNÜŞÜM KONTEYNERLERİ	✓ Geriye dönüştürülebilen her türlü kağıt, mukavva, plastik, cam, vb...
	KESİCİ DELİCİ ALET KUTUSU	✓ İğne ucu, enjektör ucu, lanset, bistüri, enfekte olmuş her türlü kesici ve delici aletler
	ATIK PİL KUTUSU	✓ Bitmiş piller, bataryalar vb.

5.7. Üretilen Atık Miktarının Azaltılması

5.7.1. Eysel Atıkların Oluşumunun ve Miktarının Azaltılması Amacı İle Yapılacak Çalışmalar

a. Eysel Atık; Sağlıklı insanların bulunduğu kısımlar, hasta olmayanların muayene edildiği bölümler, ilk yardım alanları, idari birimler, temizlik hizmetleri, mutfak hizmetleri, ambar ve teknik birimden gelen atıklar ile Ambalaj Atıkları, Tıbbi Atıklar, Tehlikeli Atıklar ve Radyoaktif Atık grubuna girenler hariç tıbbi merkezlerden kaynaklanan tüm atıklar evsel atık olarak adlandırılır.

Eysel Atıkların Oluşumunun Azaltılması:

- ◆ Miktar, hacim olarak ihtiyacı sağlayacak nitelikte ve özellikte daha küçük ürünlerin satın alınması
- ◆ Daha dayanıklı ürünlerin satın alınması
- ◆ Tamir edilebilir, parçalanabilir, parçaları kullanılabilir ürünlerin satın alınması

	T.C. NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ Ağız ve Diş Sağlığı Uygulama ve Araştırma Merkezi	Doküman Kodu	AY.PR.01
		Yayın Tarihi	02.09.2024
		Revizyon Tarihi	00
		Revizyon No	00
		Sayfa No	6/17

ATIK YÖNETİMİ PROSEDÜRÜ

◆ Birim Atık Sorumluları, Atık Taşıma Personelleri ve tüm çalışanlara; Üzerlerine düşen görevlerin neler olduğu, konunun hassasiyetine yönelik eğitim ve öğretim çalışmalarının yapılması Yöntemleri ile evsel atık miktarı önlenebilir veya azaltılabilir.

5.7.2. Ambalaj Atıkların Oluşumunun ve Miktarının Azaltılması Amacı İle Yapılacak Çalışmalar

a. Ambalaj Atığı; Tüm idari birimler, mutfak hizmetleri, ambar, atölye ve hastanenin diğer birimlerinde oluşan, tekrar kullanılabilir, geri dönüştürülebilir ve geri kazanılabilir kâğıt, karton, mukavva, plastik, cam, metal vb. tüm atıklar ambalaj atığı olarak adlandırılır.

Ambalaj Atıklarının Oluşumunun Azaltılması;

- ◆ Miktar, hacim olarak ihtiyacı sağlayacak nitelikte ve özellikte daha küçük ürünlerin satın alınması
- ◆ Daha dayanıklı ürünlerin üretilmesi veya satın alınması
- ◆ Tamir edilebilir, parçalanabilir, parçaları kullanılabilir ürünlerin üretilmesi veya satın alınması
- ◆ Birim Atık Sorumluları, Atık Taşıma Personelleri ve tüm çalışanlara; üzerlerine düşen görevlerin neler olduğu, konunun hassasiyetine yönelik eğitim ve öğretim çalışmalarının yapılması Yöntemleri ile ambalaj atık miktarı önlenebilir veya azaltılabilir.

5.7.3. Tıbbi Atıkların Oluşumunun ve Miktarının Azaltılması Amacı İle Yapılan Çalışmalar

a. Tıbbi atıklar; riskli olan ve tehlike arz eden bu atıklar insan ve çevre sağlığını tehdit eder. Merkezimiz prestijinin artırılması, Merkezimiz hijyen düzeyinin iyileştirilmesi veya Merkezimiz hijyen düzeyinin sürdürülebilmesi, çevre güvenliğinin sağlanması amacıyla tıbbi atıkların yönetilmesi gereklidir.

Tıbbi Atıkların Oluşumunun Azaltılması

- ◆ Miktar, hacim olarak ihtiyacı sağlayacak nitelikte ve özellikte daha küçük ürünlerin üretilmesi veya satın alınması

◆ Birim Atık Sorumluları, Atık Taşıma Personelleri ve tüm çalışanlara; üzerlerine düşen görevlerin neler olduğu, konunun hassasiyetine yönelik eğitim ve öğretim çalışmalarının yapılması yöntemleri ile tıbbi atık miktarı önlenebilir veya azaltılabilir.

5.7.4. Tehlikeli Atıkların Oluşumunun ve Miktarının Azaltılması Amacı İle Yapılan Çalışmalar

◆ Sanayide ve çeşitli üretim tesislerinde ortaya çıkan, insan ve çevre sağlığına zarar verecek nitelikte olan atıklardır. Bu atıklar fiziksel veya kimyasal özelliklerinden veya yasal sebeplerden özel işleme tabi tutulur. Özel işleme tabi tutulma nedenleri; patlayıcı, oksitleyici, yüksek oranda tutuşabilen, tahriş edici, zararlı, toksik, kanserojen, korozif, enfeksiyon yapıcı, teratojenik, mutajenik, zehirli, zehirli gazları serbest bırakan, ekotoksik olma özellikleri nedeniyledir.

Tehlikeli Atık Oluşumunun Azaltılması;

- ◆ Miktar, hacim olarak ihtiyacı sağlayacak nitelikte ve özellikte daha küçük ürünlerin satın alınması
- ◆ Daha dayanıklı ürünlerin üretilmesi veya satın alınması
- ◆ Birim Atık Sorumluları, Atık Taşıma Personelleri ve tüm çalışanlara; üzerlerine düşen görevlerin neler olduğu, konunun hassasiyetine yönelik eğitim ve öğretim çalışmalarının yapılması
- ◆ Daha az tehlikeli atık oluşumuna neden olan ürünlerin tercih edilmesi Yöntemleri ile tehlikeli atık oluşum miktarı azaltılabilir.

5.8. Atıkların Usulüne Uygun Olarak Toplanması, Taşınması ve Kullanılacak Ekipman İle Toplama Sıklığı ve Kuralları

5.8.1. Evsel Nitelikli Atıkların Kaynağında Ayrı Toplanması, Bu Amaçla Kullanılacak Toplama Ekipmanları ve Özellikleri:

	T.C. NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ Ağız ve Diş Sağlığı Uygulama ve Araştırma Merkezi	Doküman Kodu	AY.PR.01
		Yayın Tarihi	02.09.2024
		Revizyon Tarihi	00
		Revizyon No	00
		Sayfa No	7/17

ATIK YÖNETİMİ PROSEDÜRÜ

◆ Evsel nitelikte atıkların kaynağında ayrı olarak toplanması ve biriktirilmesi amacıyla yeteri kadar evsel atık noktaları belirlenir ve buralara evsel atık kovaları konur. Bu kovaların üzerine bilgilendirme amacıyla “**EVSEL ATIK**” ibaresi bulunan yazı eklenir. Evsel atıklar, evsel atık kovaları içerisindeki “**SİYAH RENKLİ**” poşet içerisinde toplanır ve biriktirilir. Evsel Atık poşetleri $\frac{3}{4}$ oranında dolduktan sonra ağzı sıkıca kapatılır, evsel atık kovaasına yeni poşet konmadan evsel atık kovaası temizlenir, gerekiyorsa dezenfekte edilir ve daha sonra yeni poşet konur. Evsel atıkların kaynağında ayrı toplanmasından ve biriktirilmesinden öncelikle evsel atık noktasının bulunduğu birimin, birim sorumlusu ve birimde çalışan diğer kamu çalışanları bu işlemi yapmak / yaptırmak ile görevlidir. Eğer evsel atık noktası Merkezimiz içerisinde genel kullanımın olduğu bir yerde ise evsel atıkların kaynağında ayrı toplanmasından ve biriktirmesinden öncelikle evsel atık noktasının bulunduğu yerden sorumlu temizlik hizmet personeli bu işlemi yapmak ile görevlidir.

5.8.2. Evsel Nitelikli Atıkların Taşınması, Taşımada Kullanılacak Ekipman ve Araçlar:

◆ Evsel nitelikli atıklar, tıbbi ve tehlikeli atıklardan ayrı olarak siyah renkli torbalarda toplanmaktadır. Atık toplama poşetleri $\frac{3}{4}$ oranından fazla doldurulmamalıdır. Atık poşetleri ağzı sıkıca bağlandıktan sonra her birimin kendi temizlik görevlileri tarafından hastanenin evsel atık konteynırlarına taşınır. Taşıma ekipmanı olarak eldiven ve çalışma kıyafeti kullanılmalıdır. Konteynırlar dolu bırakılmamalı ve geçici evsel atık deposuna boşaltılmalıdır. Bu konteynırlar günlük olarak temizlenir.

5.8.3. Ambalaj Atıklarının Kaynağında Ayrı Toplanması, Bu Amaçla Kullanılacak Toplama Ekipmanları ve Özellikleri

◆ Ambalaj atıklarının kaynağında ayrı olarak toplanması ve biriktirilmesi amacıyla yeteri kadar ambalaj atığı toplama ve biriktirme noktaları belirlenir. Belirlenen bu noktalara lisanslı ambalaj atığı toplama firmasından temin edilen geri dönüşüm kutuları veya geri dönüşüm konteynırları konur. Geri dönüşüm kutularının veya konteynırlarının içerisine nelerin atılacağı veya biriktirileceği bilgisi yazan yüzlerinin okunabilecek veya görülebilecek şekilde konulmasına önem verilir. Ambalaj atıkları geri dönüşüm kutuları içerisinde **MAVİ RENKLİ** poşet içerisinde toplanır ve biriktirilir. Kontamine olmamış; Kâğıt, karton, mukavva, plastik, cam, metal, serum şişeleri veya serum poşetleri (serum seti ayrıldıktan sonra), boş ilaç şişeleri, flakon vb. cam muhteviyatlı atıkların Ambalaj Atık noktalarında toplanmasına ve biriktirilmesine dikkat edilir. Ambalaj Atık poşetleri $\frac{3}{4}$ oranında dolduktan sonra ağzı sıkıca kapatılır, daha sonra yeni poşet konur. Ambalaj atıkların kaynağında ayrı toplanmasından ve biriktirilmesinden öncelikle ambalaj atık noktasının bulunduğu birimin, birim sorumlusu ve birimde çalışan diğer kamu çalışanları bu işlemi yapmak / yaptırmak ile görevlidir. Eğer ambalaj atık noktası Merkez içerisinde genel kullanımın olduğu bir yerde ise ambalaj atıkların kaynağında ayrı toplanmasından ve biriktirmesinden öncelikle ambalaj atık noktasının bulunduğu yerden sorumlu temizlik hizmet personeli bu işlemi yapmak ile görevlidir.

5.8.4. Ambalaj Atıklarının Taşınması, Taşımada Kullanılacak Ekipman ve Araçlar

Ambalaj atıkları, tıbbi ve tehlikeli atıklardan ayrı olarak **mavi renkli torbalarda** toplanmaktadır. Atık toplama poşetleri $\frac{3}{4}$ oranından fazla doldurulmamalıdır. Ambalaj atık poşetleri, ambalaj atığı geçici depolama alanına taşınması şartı ile evsel atık poşetleri ile birlikte toplanabilir ve taşınabilir.

	T.C. NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ Ağız ve Diş Sağlığı Uygulama ve Araştırma Merkezi	Doküman Kodu	AY.PR.01
		Yayın Tarihi	02.09.2024
	ATIK YÖNETİMİ PROSEDÜRÜ	Revizyon Tarihi	00
		Revizyon No	00
		Sayfa No	8/17

5.8.5. Tıbbi Atıkların (Kesici-Delici Atıklar Dâhil) Kaynağında Ayrı Toplanması, Bu Amaçla Kullanılacak Toplama Ekipmanları ve Özellikleri

♦ Tıbbi atıkların kaynağında ayrı olarak toplanması ve biriktirilmesi amacıyla, tıbbi atıkların olduğu yere en yakın yerde yeterli büyüklükte ve hacimde tıbbi atık kovası konulur. Tıbbi atıklar ambalaj atıkları ve evsel atıklardan ayrı olarak toplanır ve biriktirilir. Belirlenen bu noktalara mümkün olduğunda **kırmızı renkli** ve üzerinde “**DİKKAT TIBBİ ATIK**” yazan kovalar konulur. *Eğer farklı bir renkte ve üzerinde ibare bulunmayan kovalar tıbbi atık kovası olarak kullanılıyorsa “DİKKAT TIBBİ ATIK” ibaresi bulunan yazı yeterli büyüklükte ve görülebilecek şekilde kova üzerine mutlaka eklenmelidir.* Tıbbi atıkların toplanmasında; yırtılmaya, delinmeye, patlamaya ve taşımaya dayanıklı; orijinal orta yoğunluklu polietilen ham maddeden sızdırmaz, çift taban dikişli ve körüksüz olarak üretilen, çift kat kalınlığı 100 mikron olan, en az 10 kg kaldırma kapasiteli, her iki yüzeyinde “**ULUSLARARASI BİYOTEHLİKE**” amblemi ile “**DİKKAT TIBBİ ATIK**” ibaresi taşıyan **kırmızı renkli torbalar kullanılmaktadır**. Torbalar en fazla $\frac{3}{4}$ oranında doldurulup, ağzı sıkıca kapatılmalıdır. İçerisindeki sıvı tıbbi atıklardan dolayı sızdırma riski olan torbalar ikinci bir torbaya konularak tam sızdırmazlık sağlanmalı, tıbbi atıkların sıkıştırılmamasına ve başka poşetlere aktarılmasına dikkat edilmelidir. Sıvı tıbbi atıklar da odun talaşı ile yoğunlaştırılarak yukarıda belirtilen torbalara konulur. Kesici ve delici özelliği olan atıklar diğer tıbbi atıklardan ayrı olarak delinmeye, yırtılmaya, kırılmaya ve patlamaya dayanıklı, su geçirmez ve sızdırmaz, açılması ve karıştırılması mümkün olmayan, üzerinde “**ULUSLARARASI BİYOTEHLİKE**” amblemi ile “**DİKKAT! KESİCİ ve DELİCİ TIBBİ ATIK**” ibaresi taşıyan plastik kova içinde toplanmaktadır. Bu biriktirme kapları, en fazla $\frac{3}{4}$ oranında dolduktan sonra, ağızları kapatılıp ve kırmızı plastik torbalara konulmalı, kesici-delici atık kapları dolduktan sonra kesinlikle sıkıştırılmamasına, açılmamasına, boşaltılmamasına ve geri kazanılmamasına dikkat edilmelidir. Tıbbi atık torbaları ve kesici-delici atık kapları $\frac{3}{4}$ oranında dolduklarında derhal yenileri ile değiştirilmelidirler. Bu atıkları toplayan personel işlem sırasında gerekli teçhizat ve donanımda olmalıdır.. Taşıma aracı olarak turuncu renkli üzerinde “**ULUSLARARASI BİYOTEHLİKE**” amblemi ve “**DİKKAT TIBBİ ATIK**” ibaresi olan plastikten yapılmış poşetlerin delinmesine yırtılmasına sebep verecek keskin köşeleri olmayan kovalarda ve tekerlekli özel taşıma araçları kullanılmalıdır.

♦ Tıbbi atıkların kaynağında ayrı toplanmasından ve biriktirilmesinden öncelikle tıbbi atık noktasının bulunduğu birimin, birim sorumlusu, birimde çalışan diğer sağlık hizmetleri ve yardımcı sağlık hizmetleri sınıfı kamu çalışanları bu işlemi yapmak / yaptırmak ile görevlidir.

5.8.6. Tıbbi Atıkların Taşınması, Taşımada Kullanılacak Ekipman ve Araçlar

♦ Tıbbi atıkların toplanmasında; yırtılmaya, delinmeye, patlamaya ve taşımaya dayanıklı; orijinal orta yoğunluklu polietilen ham maddeden sızdırmaz, çift taban dikişli ve körüksüz olarak üretilen, çift kat kalınlığı 100 mikron olan, en az 10 kg kaldırma kapasiteli, her iki yüzeyinde “**ULUSLARARASI BİYOTEHLİKE**” amblemi ile “**DİKKAT TIBBİ ATIK**” ibaresi taşıyan **kırmızı renkli torbalar kullanılmaktadır**. Torbalar en fazla $\frac{3}{4}$ oranında doldurulup, ağzı sıkıca kapatılmalı, içerisindeki sıvı tıbbi atıklardan dolayı sızdırma riski olan torbalar ikinci bir torbaya konularak tam sızdırmazlık sağlanmalıdır. Tıbbi atıkların sıkıştırılmamasına ve başka poşetlere aktarılmasına dikkat edilmelidir.

♦ Tıbbi atık torbaları ağzı kapaklı plastik kovalarla ünite içinde bu iş için eğitilmiş personel tarafından, yüklenmesi, boşaltılması, temizlenmesi ve dezenfeksiyonu kolay, paslanmaz ve sadece bu iş için ayrılmış araçlar ile toplanır ve taşınırlar. Tıbbi atıkların ünite içinde taşınmasında kullanılan araçlar turuncu renkli olacak, üzerlerinde “**ULUSLARARASI BİYOTEHLİKE**” amblemi ile “**DİKKAT TIBBİ ATIK**” ibaresi bulunacaktır. Tıbbi atık torbaları ağızları sıkıca bağlanmış olarak ve sıkıştırılmadan ağzı kapaklı tıbbi atık kovaları ile atık taşıma araçlarına yüklenir, toplama ve taşıma işlemi sırasında el veya vücut ile temastan kaçınılır.

	T.C.	Doküman Kodu	AY.PR.01
	NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ	Yayın Tarihi	02.09.2024
	Ağız ve Diş Sağlığı Uygulama ve Araştırma Merkezi	Revizyon Tarihi	00
	ATIK YÖNETİMİ PROSEDÜRÜ	Revizyon No	00
		Sayfa No	9/17

◆ Atık torbaları asla elde taşınmazlar. Tıbbi atıklar ile evsel nitelikli atıklar aynı araca yüklenmez ve taşınmazlar.

◆ Atık taşıma araçları her gün düzenli olarak temizlenir ve dezenfekte edilirler. Araçların içinde herhangi bir torbanın patlaması veya dökülmesi durumunda atıklar güvenli olarak boşaltılır ve taşıma aracı ivedilikle dezenfekte edilir. Tıbbi atıkları taşımakla görevlendirilen temizlik personeli çalışma sırasında eldiven, koruyucu gözlük, maske kullanır; çizme ve özel koruyucu turuncu renkli elbise giyer. Taşıma işleminde kullanılan özel giysi ve ekipmanlar ayrı bir yerde muhafaza edilir ve günlük temizlenerek dezenfekte edilir.

5.8.7. Tehlikeli Atıkların Kaynağında Ayrı Toplanması, Bu Amaçla Kullanılacak Toplama

Ekipmanları ve Özellikleri

◆ Kimyasal atıklar, toksik, korozyif ($pH < 2$ ve $pH > 12$), yanıcı ve reaktif (su ile reaksiyon verebilen, şoklara hassas) özelliklerden en az birine sahip olmaları durumunda tehlikeli atık olarak kabul edilirler. Bu özelliklerden hiçbirine sahip olmayan tehlikesiz kimyasal atıklardan katı olanlar evsel atıklar ile birlikte toplanırlar, sıvı olanlar ise dezenfeksiyon işlemi gerçekleştirdikten sonra kanalizasyon sistemi ile uzaklaştırılırlar. Tehlikeli atık sınıfına giren atıklar oluşum yerinde, oluşan atığın tür ve cinsine göre uygun kaplarda toplanır.

◆ Tıbbi atık personeli tarafından, tıbbi atık toplama ekipmanları ve teçhizatıyla tehlikeli atık geçici depolama alanına taşınır.

◆ Merkezimizin birimlerinden kaynaklanan atık ampul ve floresanlar teknik servis biriminde bu atıklar için özel olarak belirlenmiş geçici depolama yerlerinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'ndan lisans almış firmaya teslim edilmek üzere geçici depolanır.

◆ Pil atıklarının ayrı toplanması için fakülemizde bazı birimleri atık pil toplama kutusu konulmuştur. Pil atık noktaları düzenli olarak Çevre Yönetim Birimi tarafından kontrol edilir ve Çevre Şehircilik Bakanlığı'ndan lisans almış firmaya Atık Taşıma Formu karşılığında teslim edilir.

5.8.8. Tehlikeli Atıkların Taşınması, Taşımada Kullanılacak Ekipman ve Araçlar

◆ Tehlikeli atıklar, kimyasal atık türü, cinsi ve miktarına göre uygun kaplarda biriktirilerek toplandıktan sonra tıbbi atık taşıma personeli tarafından tıbbi atık taşıma aracı ile geçici tehlikeli atık deposuna taşınır. Birimlerden çıkan tehlikeli atıklar, ilgili birim personeli tarafından tehlikeli atıkların toplanması koşullarına uygun olarak taşınmaya hazır hale getirilir. “**Tehlikeli Atık Teslim Formu**” ile tıbbi atık görevlisine teslim eder. Tıbbi atık personeli Tehlikeli Atık Teslim Formunu ilgili idari sorumluya teslim ederek atığı depolar. Tehlikeli atıkları taşımakla görevlendirilen tıbbi atık taşıma personeli çalışma sırasında eldiven, koruyucu gözlük, maske kullanır; çizme ve özel koruyucu turuncu renkli elbise giyer.

◆ Atık ampul ve floresanlar ilgili elektrik görevlisi tarafından kırılmış olsa dahi kırık parçalar uygun bir materyalde toplanılarak kesinlikle evsel, ambalaj ve tıbbi atıkların içerisine atılmaz ve ampul, floresan atıklar için belirlenmiş geçici depolama yerlerine taşınır. Atık pil kutuları dolduğunda atık pillerin güvenli ve kontrollü bir şekilde alınması Çevre Danışmanlık Birimince sağlanır.

5.9. Atık Toplama ve Biriktirme Ekipmanlarının Bulunduğu Yerler, Toplama Programı ve Taşıma Güzergahı

	T.C.	Doküman Kodu	AY.PR.01
	NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ	Yayın Tarihi	02.09.2024
	Ağız ve Diş Sağlığı Uygulama ve Araştırma Merkezi	Revizyon Tarihi	00
	ATIK YÖNETİMİ PROSEDÜRÜ	Revizyon No	00
		Sayfa No	10/17

5.9.1. Evsel Nitelikli Atık Biriktirme Kaplarının Bulunduğu Yerler, Toplanma Saati ve Atık Taşıma Araçlarının İzleyeceği Güzergâh

◆ Evsel nitelikli atıklar her ünitenin kendi içerisinde özel belirlenmiş noktalardaki evsel atık konteynirlerinde toplanmaktadır. Toplanan konteynirler her gün için, öğle:11:30, Akşam: 16:30 saatlerinde her ünitenin kendi görevlileri ve/veya atık toplama personeli tarafından alınarak geçici evsel atık deposuna taşınmaları sağlanmaktadır.

5.9.2. Ambalaj Atığı Biriktirme Kaplarının Bulunduğu Yerler, Toplanma Saati Ve Atık Taşıma Araçlarının İzleyeceği Güzergâh

◆ Ambalaj nitelikli atıklar her ünitenin kendi içerisinde özel belirlenmiş noktalardaki ambalaj atık konteynirlerinde toplanmaktadır. Toplanan konteynirler her gün için, Öğle: 11:30 Akşam: 16:30 saatlerinde her ünitenin kendi görevlileri ve/veya atık toplama personeli tarafından alınarak geçici geri dönüşüm atık deposuna taşınmaları sağlanmaktadır.

5.9.3. Tıbbi Atık Biriktirme Kaplarının Bulunduğu Yerler, Toplanma Saati Ve Atık Taşıma Araçlarının İzleyeceği Güzergâh

◆ Tıbbi atıklar bütün ünitelerde belirlenen özel noktalarda toplanmaktadır. Ayrıca tıbbi atık noktalarında ve hasta tedavi araçlarında da delici-kesici tıbbi atık malzemeleri için kesici – delici alet kutuları bulundurulmaktadır. Bu toplanan tıbbi atıkların taşınması her gün için, sabah:10.30, akşam: 16:30, saatlerinde tıbbi atık görevlileri tarafından geçici tıbbi atık deposuna taşınması sağlanmaktadır.

5.9.4. Tehlikeli Atık Biriktirme Kaplarının Bulunduğu Yerler, Toplanma Saati ve Atık Taşıma Araçlarının İzleyeceği Güzergâh

◆ Bölümlerde biriktirilen tehlikeli kimyasal atıklar atık kaplarının $\frac{3}{4}$ 'ü dolduğunda tıbbi atık görevlisine haber verilerek taşınması sağlanır. Katlardan toplanan tehlikeli kimyasal atıklar özel tıbbi atık görevlileri tarafından tehlikeli atık deposuna taşınması sağlanmaktadır.

5.10. Atıkları Taşımada Kullanılacak Ekipman ve Araçlar

5.10.1. Atık toplamada görevli personel, göreve başlamadan önce eğitilir, yılda 2 kez hizmet içi eğitim verilir.

5.10.2. Özellikle tıbbi atık toplayan elemanlar koruyucu başlık, yüz maskesi, gözlük, iş tulumu, bot, özel eldiven kullanır.

5.10.3. Söz konusu özel kıyafet sadece tıbbi atıkların toplanması ve taşınması sırasında kullanılır (turuncu tulum). Görevli personel özel kıyafeti ayrı bir odada giyer, ayrı bir dolapta saklar ve diğer kıyafetleri ile temas ettirmez.

5.10.4. Atıkların toplanması ve taşınması sırasında oluşabilecek kazalara karşı alınacak önlemler ve kaza durumunda yapılacak işlemler konusunda personel Enfeksiyon Kontrol Ekibi tarafından eğitilir. Kesici delici alet yaralanması durumunda Enfeksiyon Kontrol Ekibine müracaat edilir ve personelin hastalık açısından takibi yapılır.

5.10.5. Yeterli miktarda tıbbi atık kovası gerekli yerlere konulur. Tüm personel hangi atığın hangi atık kovalarına atılacağı konusunda eğitilir.

5.10.6. Tıbbi atıklar, hiçbir suretle evsel atıklar, ambalaj atıkları ve tehlikeli atıklar ile karıştırılamaz, bir arada toplanıp taşınmaz.

5.10.7. Tıbbi atıklar, atık yönetmeliğine uygun kırmızı renkli, çift kat, 100-150 mikron kalınlığa sahip, yırtılma ve delinme, patlama ve taşınmaya dayanıklı orijinal orta yoğunluklu polietilen hammaddeden sızdırmaz, çift taban dikişli ve körüksüz olarak üretilmiş en az 10 kg kaldırma kapasiteli, üzerinde dikkat tıbbi atık veya uluslararası biyotehlike amblemi olan poşetlerde toplanır.

	T.C. NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ Ağız ve Diş Sağlığı Uygulama ve Araştırma Merkezi	Doküman Kodu	AY.PR.01
		Yayın Tarihi	02.09.2024
		Revizyon Tarihi	00
		Revizyon No	00
		Sayfa No	11/17

ATIK YÖNETİMİ PROSEDÜRÜ

- 5.10.8.** Sıvı tıbbi atıklar da uygun emici maddeler ile yoğunlaştırılarak, kırmızı renkli plastik torbalarda toplanır.
- 5.10.9.** Her türlü kesici delici atıklar, atık yönetmeliğine uygun sarı renkli, yırtılma, delinme, patlama ve kırılmaya dayanıklı, su geçirmez ve sızdırmaz, açılması ve karıştırılması mümkün olmayan, üzerinde uluslararası biyotehlike amblemi ile dikkat kesici ve delici tıbbi atık yazısı olan kutularda toplanmakta ve taşınmaktadır.
- 5.10.10.** Evsel nitelikli atıklar, kontamine olmamak koşuluyla siyah renkli plastik torbalarda toplanır.
- 5.10.11.** Geri dönüşüm yapılabilen atıklar sınıflarına göre (kağıt, plastik vb) biriktirme kaplarında yoksa mavi renkli plastik torbalarda toplanır. Kırmızı çöp torbası konulması gereken alanlar Enfeksiyon Kontrol Komitesinin önerileri doğrultusunda belirlenir.
- 5.10.12.** Hasta bakım hizmeti verilen tüm alanlarda (muayene ve tedavi odaları vb) kesici delici alet kutusu bulundurulur.
- 5.10.13.** Tıbbi atık torbaları en fazla $\frac{3}{4}$ oranında doldurulur, tam olarak dolmaları beklenmez. Kesici delici alet atık kutuları $\frac{3}{4}$ oranında doldurulduktan sonra ağızları kapatılıp uygun büyüklükte kırmızı çöp torbalarına konulduktan sonra geçici depolama alanına transfer edilir
- 5.10.14.** Tıbbi atık torbaları ve kesici delici atık kapları dolduktan sonra kesinlikle sıkıştırılmaz, açılmaz, boşaltılmaz, başka bir kaba aktarılmaz ve geri kazanılmaz.
- 5.10.15.** Tıbbi atık torbalarının ağızları sıkıca bağlanır ve gerekli görüldüğü hallerde her bir torba yine aynı özelliklere sahip diğer bir torbaya konularak kesin sızdırmazlık sağlanır. Torbanın patlaması halinde bu torba hemen ikinci bir kırmızı çöp torbası içine konulur, toplama ve taşıma işlemine devam edilir. Patlama sonucu kirlenen yüzey acil olarak temizlenir ve dezenfekte edilir.
- 5.10.16.** Yeni torba ve kaplar kullanıma hazır olarak atığın kaynağında veya en yakınında bulundurulur.
- 5.10.17.** Tıbbi atık torbaları ünite içerisinde bu iş için eğitilmiş personel tarafından turuncu renkli, tekerlekli kapaklı, plastik veya benzeri malzemeden yapılmış, keskin kenarları olmayan, yüklenmesi, boşaltılması, temizliği ve dezenfeksiyonu kolay olan, üzerinde Dikkat! Tıbbi Atık yazısı ile Uluslararası Biyotehlike amblemi olan araçlarla toplanır ve taşınır.
- 5.10.18.** Evsel nitelikli atıklar toplanmaları sırasında tıbbi atıkla karıştırılmaz, karıştırılmaları durumunda tıbbi atık olarak kabul edilir.
- 5.10.19.** Evsel nitelikli atıklar ünite içerisinde sadece bu iş için ayrılmış taşıma arabaları içinde taşınarak, geçici atık deposuna veya konteynırına götürülür ve ayrı olarak geçici depolanır.
- 5.10.20.** Toplama ve taşıma işlemi sırasında el veya vücut ile temastan kaçınılır.
- 5.10.21.** Atık torbalarının ağızları açılarak boşaltma yapılmaz.
- 5.10.22.** Ünite içinde uygulanan toplama programı ve atık taşıma araçlarının izleyeceği güzergah, hastaların tedavi olduğu yerler ile diğer temiz alanlardan, insan ve hasta trafiğinin yoğun olduğu bölgelerden uzak olacak şekilde belirlenmiştir.

5.11. Toplama Ekipmanının Temizliği ve Dezenfeksiyonu

5.11.1. Tıbbi Atık Konteynırının Temizliği

♦ Eldiven giyilir. Konteynırın içi boşaldıktan sonra eğer sıvı birikintisi var ise talaş dökerek sıvılar emdirilir. Sıvıyı emdirmek için kullanılan talaşı kürek yardımıyla alarak kırmızı renkli tıbbi atık torbasına atılır. Eldivenler çıkartılır. Tıbbi atık torbasına atılır, yeni bir eldiven giyilir. Deterjanlı su ile konteynırın tüm yüzeylerini, tekerlekleri dahil olacak şekilde silinip durulanır. Konteynırın büyüklüğüne göre 1/10 luk çamaşır suyu hazırlanır. Hazırlanan bu solüsyon ile konteynırın tüm yüzeylerini, tekerlekleri de dahil olacak şekilde silerek dezenfekte edilir. Eldiven çıkarılır, tıbbi atık torbasına atılır. Eller yıkanır.

	T.C. NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ Ağız ve Diş Sağlığı Uygulama ve Araştırma Merkezi	Doküman Kodu	AY.PR.01
		Yayın Tarihi	02.09.2024
		Revizyon Tarihi	00
	ATIK YÖNETİMİ PROSEDÜRÜ	Revizyon No	00
		Sayfa No	12/17

5.12.2. Evsel Atık Konteynır Temizliği

- ◆ Eldiven giyilir.
- ◆ Konteynır içi boşaldıktan sonra eğer sıvı birikintisi varsa depo önündeki su giderine dökülür.
- ◆ Eldivenler çıkartılır. Atık torbasına atılır, yeni bir eldiven giyilir.
- ◆ Deterjanlı su ile konteynırın tüm yüzeylerini, tekerlekleri dahil olacak şekilde silinip durulanır.
- ◆ Konteynırın büyüklüğüne göre 1/100 luk çamaşır suyu hazırlanır. Hazırlanan bu solüsyon ile konteynırın tüm yüzeylerini, tekerlekleri de dahil olacak şekilde silerek dezenfekte edilir.
- ◆ Eldiven çıkarılır, atık torbasına atılır. Eller yıkanır.

5.13. Geçici Depolama Alanlarının Kullanımı ve Atıkların Depolanması ve Teslimati İle İlgili

Kurallar

◆ Merkezimizde tüm atıkların belediye ve yetkili firmalar tarafından alınıcaya kadar geçen süre içinde depolanması için geçici depo alanları oluşturulmuştur. Geçici atık deposu tıbbi atık, evsel atık ve geri dönüşümlü olmak üzere üç bölümden oluşmaktadır. Depo alanına depo görevlilerinden başka kimse giremez. Depo kapısı sürekli kilitli tutulur. Geçici depoda biriktirilen atıklar teslimatta tartılmakta ve bertaraf edilmesi için yetkili firma ile işbirliği yapılmaktadır. Firmanın tıbbi atık aracı atıkları almak için haftada 2 kez, ihtiyaç durumunda daha sık gelir, atıklar tartılır ve makbuz karşılığında (TIBBİ ATIK ALINDI BELGESİ) bir nüshası tarafımızda kalacak şekilde belediye yetkililerine teslim edilir. Evsel atıklar „Katı Atıkların Kontrolü Yönetmeliği“ne uygun olarak Rize Belediyesi ile işbirliği yapılarak uzaklaştırılır. Belediye aracı evsel atıkları almak için haftanın her günü Merkeze gelir ve atıklar belediye görevlileri tarafından alınır. Ambalaj atıkları da „Ambalaj ve Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği“ne uygun olarak RİGER ile işbirliği yapılarak hastaneden uzaklaştırılır. Piller biriktirilme yerinde yeterli seviyeye ulaştığında konunun sorumlularıyla irtibata geçilerek atıklar anlaşma yapılan kurumun yetkilisine tutanak karşılığı teslim edilmelidir.

5.14. Geçici Depolama Alanlarının Temizliği ve Dezenfeksiyon Kuralları

5.14.1. Tıbbi Atık Depo Temizliği

- ◆ Eldiven giyilir.
- ◆ Sıvıyı emdirmek için zemine dökülen talaş, kürek yardımıyla kırmızı renkli tıbbi atık torbasına atılır.
- ◆ Eldivenler çıkartılır. Tıbbi atık torbasına atılır, yeni bir eldiven giyilir.
- ◆ 1/10 luk çamaşır suyu hazırlanır. Hazırlanan bu solüsyon ile zemin dezenfekte edilir.
- ◆ Deterjanlı su ile depo zemini silinip durulanır.
- ◆ Eller El Hijyeni kurallarına uygun olarak yıkanır.
- ◆ Depo duvarları zemin temizliğinden önce temizlenip dezenfekte edilir.
- ◆ Duvar temizliği esnasında önce duvar silinip durulanır, daha sonra 1/10 luk çamaşır suyu ile dezenfekte edilir.
- ◆ Kullanılan tüm malzemeler 1/10 luk çamaşır suyu ile dezenfekte edilir.

5.14.2. Evsel Atık Depo Temizliği

- ◆ Eldiven giyilir.
- ◆ Deterjanlı su ile depo zemini silinip durulanır, 1/100 luk çamaşır suyu hazırlanır.
- ◆ Hazırlanan bu solüsyon ile zemin dezenfekte edilir.
- ◆ Eldivenler çıkartılır. Atık torbasına atılır, yeni bir eldiven giyilir. Eller yıkanır.
- ◆ Depo duvarları zemin temizliğinden önce temizlenip dezenfekte edilir.

	T.C. NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ Ağız ve Diş Sağlığı Uygulama ve Araştırma Merkezi	Doküman Kodu	AY.PR.01
		Yayın Tarihi	02.09.2024
	ATIK YÖNETİMİ PROSEDÜRÜ	Revizyon Tarihi	00
		Revizyon No	00
		Sayfa No	13/17

◆ Duvar temizliği esnasında önce duvar yıkanıp durulanır, daha sonra 1/100 lük çamaşır suyu ile dezenfekte edilir.

5.15. Atıkların Bertarafı İçin Teslim Edilmesi

- ◆ Evsel atıklar ilçe belediyesi işbirliği ile uzaklaştırılır,
- ◆ Ambalaj atıklar RİGER tarafından uzaklaştırılır.
- ◆ Tıbbi Atıklar ;
  - ✓ Tıbbi atıklar anlaşmalı firma ile uzaklaştırılır, tıbbi atık aracı atıkları, tutanak ile geçici depo alanında firma yetkililerine teslim edilir.
  - ✓ Tüm bertaraf ve geri kazanım işlemlerini gerçekleştirmek üzere özel ve tüzel kişilere (Bakanlıktan ön-lisans ve lisans) teslim edilir.
  - ✓ Atıkların taşınması bu iş için lisans almış kişi ve kuruluşlarca taşınan atığın özelliğine uygun araçlarla yapılır.
  - ✓ Formlar taşıyıcı tarafından atık bertaraf tesisi sorumlusuna imzalatılarak atıkla birlikte teslim edilir.
  - ✓ Formu atık bertarafından sorumlu kişi veya kuruluş tarafından imzalanarak alınır. Formu atığın alındığını belgelemek üzere taşıyıcıya geri verilir.
- ◆ Radyoaktif atıklar Türkiye Atom Enerjisi Kurumu işbirliği ile uzaklaştırılır.
- ◆ Tehlikeli atıklar ‘Tehlikeli atıkların kontrolü Yönetmeliği’ne uygun şekilde uzaklaştırılır. Depoda toplanan tehlikeli atıklar Yetkili firma tarafından bertarafı yapılır.

5.16. Atıkların Toplanması ve Taşınması Sırasında Oluşabilecek Kazalara Karşı Alınacak Önlemler ve Kaza Durumunda Yapılacak İşlemler

5.16.1. Tıbbi Atıkların Toplanması, Ünite İçi Taşınması ve Geçici Depolanması Sırasında Oluşabilecek Yaralanmalarda Alınacak Önlemler ve Yapılacak İşlemler:

- ◆ Tıbbi atıkların taşınması için görevlendirilen personele Tıbbi Atık Yönetmeliğine uygun eldiven, çizme, gözlük ve turuncu renkli kıyafet temin edilir ve giymeleri sağlanır.
- ◆ Taşımada personelin gerekli koruyucu önlemleri alması zorunludur.
- ◆ Patlayan torba güvenli şekilde yeni sağlam tıbbi atık torbasının içine konulur. Yere veya araç içine dökülen atıklar güvenli şekilde toplanır. Sıvı tıbbi atıklar da uygun emici maddeler ile yoğunlaştırılarak tıbbi atık torbalarına konulur. Gerekli güvenlik önlemleri alınarak tıbbi atık arabasıyla, geçici atık deposuna götürülür.
- ◆ Enfekte olan yer veya aracın ve kullanılan malzemelerin dezenfeksiyonu için mekanik temizlikten sonra 1/10 luk çamaşır suyuyla ivedilikle dezenfekte edilir.(1 lt ye yarım çay bardağı çamaşır suyu)

a. Temas Öncesi Profilaksi İçin Yapılacaklar

- ◆ Daha önceden Hepatit B ile karşılaşmamış, tüm Merkez çalışanları Hepatit B'ye karşı aşılanmalıdır.
- ◆ Göreve yeni başvuran personel HBs Ag ve AntiHBs durumunun belirlenmesi ve aşı programına alınmak üzere EKK'e başvurulmalıdır.
- ◆ Kesici delici alet yaralanmalarına karşı alınacak önlemler alınır. Kullandıktan sonra enjektör iğneleri ve bisturi vb. kesicilere temas en aza indirilmelidir.

b. Kesici Delici Alet Yaralanmalarına Karşı Alınacak Önlemler

- ◆ Kullandıktan sonra enjektör iğneleri ve bisturi vb. kesicilere temas en aza indirilmelidir Enjektör iğnelerini atmadan önce eğip bükme ya da kırmak gibi gereksiz ve sakıncalı uygulamalardan kesinlikle kaçınılmalıdır.

	T.C. NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ Ağız ve Diş Sağlığı Uygulama ve Araştırma Merkezi	Doküman Kodu	AY.PR.01
		Yayın Tarihi	02.09.2024
		Revizyon Tarihi	00
		Revizyon No	00
	ATIK YÖNETİMİ PROSEDÜRÜ	Sayfa No	14/17

- ◆ Klinik uygulamalar sırasında elle dokunmayı gerektirmeyen teknikler kullanılmalıdır
- ◆ Kullanımdan sonra enjektör iğnelerinin kapağı kesinlikle kapatılmamalıdır. Enjektör iğneleri ve diğer kesiciler delici-kesici alet kutusuna atılmalıdır.

c. Kaza Durumunda Yapılacak İşlemler;

- ◆ İğne batan ya da kesilen yer derhal sabun ve su ile yıkanmalıdır
- ◆ Hastanın vücut sıvılarının sıçradığı burun ağız ya da cilt bölgeleri bol suyla temizlenmelidir.
- ◆ Gözlere bulaşma durumunda, gözler su veya serum fizyolojikle yıkanmalıdır.
- ◆ Kesici-delici alet yaralanmasından sonra yaranın bir antiseptikle temizlenmesi ya da sıkılarak kanatılması, maruz kalan kişide enfeksiyon riskini azaltmadığından yapılmamalıdır.
- ◆ Yaralanmalarda çamaşır suyu gibi kostik ajanlar kesinlikle yaralanma bölgelerine sürülmemelidir.
- ◆ “Kesici/Delici Alet Yaralanmaları Bildirim ve Takip Formu” doldurularak enfeksiyon hemşiresine teslim edilecek.

d. Temas sonrası profilaksi yapılacak işlemler;

- ◆ Hepatit B, Hepatit C ve HIV açısından gerekli müdahalenin yapılabilmesi için yaralanma sonrası acilen mesai saatlerinde Enfeksiyon Kontrol Komitesi ile görüşülmeli veya EKK odasına başvurulmalıdır.
- ◆ Yaralanma mesai saatleri dışında gerçekleştiyse gerekli tedavinizin yapılabilmesi için Enfeksiyon Hastalıkları doktoru ile görüşülmelidir.
- ◆ İlk mesai saatinde yaralanmanızın kayıt altına alınması ve takibinin sağlanması için EKK'e başvurulmalıdır.
- ◆ Personel sağlık tarama formu tutularak enfeksiyon birim sorumlusu veya hemşiresine verilerek takibi yapılır. Enfeksiyon hemşiresi kan ve vücut sıvıları sıçramasına maruz kalan çalışan oranı yıllık veri analiz formunu doldurarak kalite birimine verir.

5.17. Tıbbi Atıkların Toplanması, Ünite İçi Taşınması ve Geçici Depolanması Sırasında Oluşabilecek Dökülme ve Yayılmalarda Alınacak Önlemler ve Yapılacak İşlemler

- ◆ Tıbbi atık kovalarının, kolay devrilemeyeceği hasta ve çalışanların takılıp düşmelerine neden olmayacağı yerlerde bulundurulması sağlanır.
- ◆ Tıbbi atıkların herhangi bir nedenle dökülmesi durumunda o bölgeye hasta/ hasta yakınları ve diğer personelin girişinin engellenmesi sağlanır.
- ◆ Tıbbi atıkların toplanması sırasında tıbbi atık torbalarında herhangi bir delinme veya sızdırma söz konusu ise ikinci bir atık torbasına daha konularak sızdırmadığından emin olunduktan sora atılır.
- ◆ Eğer kovanın devrilmesi söz konusu ise çöpe elle dokunulmadan yerdeki atık süpürülür, yeni bir atık poşetinin içine konulur ve atık kovasının içinde kalan atıklarda bu yeni tıbbi atık poşetinin içine konulur.
- ◆ Sıvı atıklar ise talaşla yoğunlaştırıldıktan sonra tekrar kırmızı renkli plastik torbalara konur.
- ◆ Tıbbi atık kovası da çamaşır suyu ile silinerek temizlenir. Yeni bir atık poşeti geçirilir.
- ◆ Kovanın devrildiği zemin de 1/10 oranında sulandırılmış çamaşır suyu ile dezenfekte edilir.
- ◆ Temizlikte kullanılan diğer malzemeler de yine çamaşır suyu ile dezenfekte edilir.
- ◆ Tıbbi atık toplamakla görevli personeller atığın dökülmesini önlemekle ilgili gerekli tedbirleri almakla yükümlüdürler.
- ◆ Eğer çöp kovasına, taşıma aracına ve depolama alanında kazayla tıbbi sıvı atık dökülmesi meydana gelirse bu bölgede derhal odun talaşı yardımıyla yoğunlaştırılıp alınarak tıbbi atık poşetine konulmalıdır. Yüzey hemen çamaşır suyu (1/10 sulandırılmış) ile dezenfekte edilmelidir.

	T.C.	Doküman Kodu	AY.PR.01
	NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ	Yayın Tarihi	02.09.2024
	Ağız ve Diş Sağlığı Uygulama ve Araştırma Merkezi	Revizyon Tarihi	00
	ATIK YÖNETİMİ PROSEDÜRÜ	Revizyon No	00
		Sayfa No	15/17

5.18. Tehlikeli Atıkların Toplanması Ünite İçinde Taşınması ve Geçici Depolanması Sırasında Oluşabilecek Yaralanmalarda Alınacak Önlemler ve Yapılacak İşlemler

- ◆ El ve göze temas etmesi durumunda bol su ile yıkanır ve acil hekimine başvurulur.
- ◆ Herhangi bir kaza durumunda kaza tespit tutanağı doldurularak derhal yetkililere bilgi verilmelidir.
- ◆ Atıkların yanında veya geçici depolama alanlarında sigara içmek ve ateşle yaklaşmak yasaktır.

5.19. Atıkların Toplanması ve Taşınmasında Görevli Personelin Eğitimi

◆ Görevli personele aşağıda belirtilen konularda yılda en az bir kez eğitim verilir. Eğitimler kayıt altına alınır. Bu eğitimler;

- ✓ Atık türleri ve atıkların türlerine göre ayrıştırılması
- ✓ Atıkların toplanması, taşınması, geçici depolanması
- ✓ Yarattığı sağlık riskleri, neden olabilecekleri yaralanma ve hastalıklar
- ✓ Bir kaza veya yaralanma anında alınacak tedbirler

5.20. Atık Yönetimi Sürecinde Yer Alan Sorumlular

- ◆ Enfeksiyon birim sorumlusu ve enfeksiyon hemşiresi
- ◆ Yataklı Servislerde ünite sorumlu hemşireleri
- ◆ Evsel nitelikli atıklar ile ambalaj atıklarının toplanması ve taşınmasından temizlik personeli sorumludur.
- ◆ Tıbbi atıkların toplanması ve taşınmasından bir asıl bir yedek temizlik personeli görevlidir.

5.21. Evsel Nitelikli Atıklar İle Ambalaj Atıklarının Toplanması ve Taşınmasından Sorumlu Personel ve Görev Tanımları

◆ Evsel atıkları toplayarak servis atık toplama alanına taşınmasından, etiketlenmesinden, atık kovalarının ve servis atık toplama alanındaki konteyner temizliğinden servislerdeki her vardiyada bulunan personeller sorumludur. Evsel atık toplama personeli atık toplama saatinde servisteki atık toplama alanındaki konteynerlerde biriktirilen atıkları toplamak, toplanan atıkları özel atık taşıma aracıyla geçici atık deposuna taşımakla ve atık depolarının temizliğini yapmaktan sorumludur.

5.22. Tıbbi Atıkların Toplanması ve Taşınmasından Sorumlu Personel, Görev Tanımları ve Çalışma Sırasında Kullanılacak Özel Kıyafetler

◆ Tıbbi atıkları toplayarak servis atık toplama alanına taşınmasından, etiketlenmesinden, atık kovalarının ve servis atık toplama alanındaki konteyner temizliğinden servislerdeki her vardiyada bulunan personeller sorumludur. Merkezimizde tıbbi atıklar için 1 adet temizlik personeli görevlendirilmiştir. Bu personellere görevleri ile ilgili atık yönetimi tarafından verilen hizmet içi eğitim programlarında görev tanımları iletilir. Tıbbi atık personeli turuncu renkli özel kıyafet giyer, batmayı önleyici özel eldiven, maske, çizme ve sıvı sıçramalarına karşı da korucu gözlük kullanır. Tıbbi atığın toplanması ve taşınması tıbbi atık personeli tarafından yapılır. Tıbbi atık kovaları özel tıbbi atık taşıma aracıyla toplanır. Tıbbi atıkları toplarken klinik sorumlusun gözetiminde çalışır. İğne ucu v.b kesici delici atıklar atılmış ise bunu hemen klinik sorumlusuna ve tıbbi atık sorumlusuna bildirir.

5.23. Tıbbi Atık Personelinin Sorumlulukları

- ◆ İsmi geçen personeller tıbbi atıkları belirlenen saatlerde toplamak
- ◆ Toplama esnasında yönetmelikte belirtilen özelliklere sahip turuncu renkli özel kıyafeti giymek
- ◆ Tıbbi atıkları sıkıştırma ve aktarma yapmadan toplanıp ağızlarını sıkıca kapatmak,

	T.C. NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ Ağız ve Diş Sağlığı Uygulama ve Araştırma Merkezi	Doküman Kodu	AY.PR.01
		Yayın Tarihi	02.09.2024
	ATIK YÖNETİMİ PROSEDÜRÜ	Revizyon Tarihi	00
		Revizyon No	00
		Sayfa No	16/17

- ◆ Topladıkları atıkları tıbbi atık taşıma araçlarıyla geçici atık deposuna taşımak,
- ◆ Geçici atık deposunda toplanan tıbbi atık kovalarının lisanslı firmaya teslimi sırasında hazır bulunmak.
- ◆ Taşıma araçlarının ve atık depolarının temizliğinden ve dezenfeksiyonundan sorumludurlar.

5.24. Geçici Atık Deposunun/Geçici Atık Depolama Konteynerlerinin İşletilmesinden Sorumlu Personel ve Görev Tanımları

- ◆ Tıbbi atık için görevlendirilen temizlik personelleri sorumludur.
- ◆ Sorumlu temizlik personelinin görevleri;
  - ✓ Depodaki tıbbi atıkları lisanslı firmaya teslim için hazır hale getirmek, atıkların servis adlarına göre günlük tartımını yapmak ve geçici tıbbi atık deposu dış girişine kadar atığı taşımak
  - ✓ Teslimden sonra geçici atık depolama ünitesinin günlük temizlik ve dezenfeksiyonu
  - ✓ Yetkisiz kişilerin geçici atık depolarına giriş çıkışını engellemek
  - ✓ Geçici atık depolarının kapılarının daima kapalı tutulmasını ve havalandırma soğutma sisteminin çalışır durumda olmasını sağlamak
  - ✓ Servislerden atıkların taşınması sırasında gördüğü olumsuzlukları atık sorumlusuna bildirmekle yükümlüdür.

5.25. Atık Sorumlusu

- ◆ İdarece görevlendirilen yetkili personeldir.
- ◆ Atık sorumlusu personelin görevleri;
  - ✓ Tıbbi ve tehlikeli atıkları lisanslı firmalara tartarak teslim etmek,
  - ✓ Depoların yönetmeliğe uygun işletimi, temizliği, kontrolünü sağlamak,
  - ✓ Atık yönetimi eğitimlerinin verilmesi ve denetimini yapmak,
  - ✓ Atık miktarlarını kayıt altına almak ve ay sonunda yönetime bildirmekle yükümlüdür.

5.26. Her Bölüm İçin Atıkların Belirlenmesi

5.26.1. **Klinikler/Yataklı Servisler:** Evsel atıklar, tıbbi atıklar, tehlikeli atıklar

5.26.2. **İdari Birimler:** Evsel atıklar

5.26.3. **Acil Ünitesi:** Evsel atıklar, tıbbi atıklar, tehlikeli atıklar

5.26.4. **Laboratuvar-Radyoloji:** Evsel atıklar, tıbbi atıklar, tehlikeli atıklar

5.26.5. **Mutfak:** Evsel atıklar, tehlikeli atıklar

5.26.6. **Çamaşırhane:** Evsel atıklar, tıbbi atıklar, tehlikeli atıklar

5.26.7. **Arşiv:** Evsel atıklar

5.26.8. **Teknik Birim:** Evsel atıklar, tehlikeli atıklar

5.27. Genel Kurallar

- 5.27.1. Enfekte atık toplanmasında lisanslı firma tarafından temin edilen turuncu çöp kovalarının içine tıbbi atık torbası geçirildikten sonra atık biriktirilip kapağı kapatıldıktan sonra etiketlenir
- 5.27.2. Atık torbasının üzerine atığın çıktığı bölüm adı, tarih, saat ve toplayan personelin adı soyadı yazılarak etiketlenir.
- 5.27.3. Atık toplanırken torba ucu dıştan içe doğru katlanıp klipslenir.
- 5.27.4. Tüm atık torbaları ve dirençli kaptaki atıklar $\frac{3}{4}$ -seviyesinde dolunca toplanır, sıkıştırılma yapılmaz.
- 5.27.5. Dirençli kaplar dolduktan sonra ağzı kapatılır ve tıbbi atık torbasına konur.
- 5.27.6. Atık kutusu ve torbaları kapatıldıktan sonra bir daha açılmaz.

	T.C. NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ Ağız ve Diş Sağlığı Uygulama ve Araştırma Merkezi	Doküman Kodu	AY.PR.01
		Yayın Tarihi	02.09.2024
	ATIK YÖNETİMİ PROSEDÜRÜ	Revizyon Tarihi	00
		Revizyon No	00
		Sayfa No	17/17

5.27.7. Kimyasal atık bidonları dolduktan sonra kapak sıkıca kapatılarak sabitlendikten sonra geçici atık deposuna gönderilmek üzere hazırlanır.

5.27.8. Personel koruyucu malzemeleri kuralına göre giyininip çıkarır.

5.27.9. Enfeksiyondan korunmak amacı ile aşağıdaki koruyucu ekipmanları kuralına göre giyer.

5.27.10. **GİYİNME SIRASI:** ÖNLÜK+MASKE+GÖZLÜK +ELDİVEN

5.27.11. **ÇIKARMA SIRASI:** ELDİVEN+GÖMLEK+GÖZLÜK+MASKE

♦ **Kimyasal atıkları ayrıştırırken ve toplarken personel;**

- ✓ **Yanmaz su geçirmez tulum:** Atık ayrıştırması yapacak personel kişiye özel yanmaz, su geçirmez tulumu giymelidir.
- ✓ **Lastik Çizme:** Tulum giydikten sonra kişiye özel çizmeler giyilmelidir.
- ✓ **Hepa filtreli koku geçirmez maske:** En son kişiye özel maske takılmalıdır.
- ✓ **Eldiven:** Tulum, çizme, maske, giyildikten sonra giyilmelidir.
- ✓ **GİYİNME SIRASI:** TULUM+ÇİZME+MASKE+ ELDİVEN
- ✓ **ÇIKARMA SIRASI:** ELDİVEN+MASKE+ÇİZME+TULUM

5.27.12. **Patolojik Atıklar**

♦ Merkezimizde ameliyat sırasında alınan tüm numune ve biyopsi örnekleri patoloji kaplarına konulur. Patoloji kabına ve formuna muayene barkodu (hasta adı ve soyadı, doğum tarihi, cinsiyeti, örnek alınan organ/bölge ve örneğin alınış şekli) yapıştırılır. Biyopsi örnekleri örnek toplama alanında toplanır ilgili günde (toplu olarak zimmet defterine imza karşılığı Rize Eğitim ve Araştırma Hastanesi patoloji laboratuvarına gönderilmek üzere numune taşıma personeline teslim edildiği için patolojik atık çıkmamaktadır.

6. İLGİLİ DOKÜMANLAR

6.1. Tıbbi Atık Takip Formu

6.2. Kesici/Delici Alet Yaralanmaları Bildirim ve Takip Formu

6.3. Kan ve Vücut Sıvılarının Sıçramasına Maruz Kalan Çalışan Bildirim Formu

6.4. Atık Değerlendirme Formu

6.5. Tıbbi Atık Teslim Formu

6.7. Tıbbi Atık Deposu Temizlik ve Dezenfeksiyon Formuna

6.8. Tehlikeli Atık Yönetim Planı